

Päätös osallistua Suomen akatemian 2026 Yhteiskäyttöiset tutkimusinfrastruktuurit: innovaatioita ja kunnianhimoista T&K-toimintaa vauhdittavat kansalliset infrastruktuurit -hakuun.

Valmistelijat Tiina Jokela, Tutkimusjohtaja, Keski-Suomen Biopankki, 050 4751124

Selostus**Tausta**

Suomen biopankkitoiminta muodostaa keskeisen osan kansallista terveys-, elintieteiden ja terveystiedon tutkimus- ja innovaatioekosysteemiä. Kansallinen tutkimusinfrastruktuuri BBMRI.fi toimii osana eurooppalaista BBMRI-ERIC -verkostoa ja kokoaa yhteen suomalaiset biopankit yhtenäiseksi, koordinoituksi kokonaisuudeksi.

BBMRI.fi:n kansallisesta koordinoinnista vastaa Suomen Biopankkiosuuskunta (FINBB), jonka tehtävänä on kehittää biopankkien operatiivista toimintaa, yhtenäistää palveluita sekä mahdollistaa tutkimusaineistojen tehokas ja läpinäkyvä käyttö tutkimuksessa ja innovaatiotoiminnassa.

Biopankkien merkitys korostuu erityisesti yksilöllisen ja ennaltaehkäisevän lääketieteen kehityksessä. Suomessa on poikkeuksellisen kattavat väestöpohjaiset aineistot, jotka yhdistävät biologiset näytteet, genomitiedon sekä pitkittävät rekisteriaineistot. Näiden hyödyntäminen mahdollistaa korkeatasoisen tutkimuksen aina perustutkimuksesta kliiniseen soveltamiseen ja terveydenhuollon käytäntöihin asti.

Kuitenkin keskeinen haaste on edelleen tutkimustulosten tehokas siirtyminen käytännön terveydenhuoltoon sekä infrastruktuurin laajempi hyödyntäminen erityisesti teollisuuden ja uusien tutkimusalueiden tarpeisiin. Tämän vuoksi biopankkitoiminnan kehittäminen kohti monimuotoisempia aineistoja, kehittyneempiä analyysimenetelmiä ja uusia palvelumalleja on strategisesti välttämätöntä.

Rahoitushaun tarve

Haettavan kehittämishankkeen tavoitteena on laajentaa ja modernisoida suomalaista biopankki-infrastruktuuria siten, että se tukee entistä kattavammin tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa vuosina 2027–2031.

Rahoituksella mahdollistetaan erityisesti:

- uusien biologisten näytetyyppien (mm. elävät solut ja kudokset) käyttöönotto
- kuvantamisdatan ja digitaalisen patologian hyödyntäminen tekoälypohjaisessa tutkimuksessa

- monimuotoisten (multi-omics) aineistojen integrointi ja analysointi
- biopankkiaineistojen käytön tehostaminen ja tutkimusprosessien yhdenmukaistaminen
- uusien palveluiden kehittäminen tutkimusorganisaatioille ja yrityksille

Hanke vahvistaa biopankkien roolia kansallisessa ja kansainvälisessä TKI-ekosysteemissä sekä edistää tutkimustulosten siirtymistä käytännön sovelluksiin, kuten diagnostiikkaan, lääkekehitykseen ja terveydenhuollon päätöksentekoon. Lisäksi hanke tukee uusien käyttäjäryhmien, kuten lääke- ja bioteknologiayritysten sekä tekoälyratkaisuja kehittävien toimijoiden, pääsyä biopankkiaineistojen pariin. Tämä lisää infrastruktuurin vaikuttavuutta, käyttöastetta ja kansainvälistä kilpailukykyä. Kansallinen koordinaatio FINBB:n kautta varmistaa, että kehitetyt palvelut ovat yhdenmukaisesti saatavilla kaikissa suomalaisissa biopankeissa ja että toiminta täyttää kansalliset ja eurooppalaiset vaatimukset.

Budjetointi

Hankkeelle haetaan rahoitusta yhteensä n. **530 000 euroa** rahoituskaudelle 2027–2031.

Rahoituksen kohdentuminen:

- **Palkkakustannukset:** noin 350 000 €
- **Materiaalikustannukset:** noin 70 000 €
- **Laiteinvestoinnit:** noin 75 000 €
- **Matka- ja muut kulut:** noin 10 000 €
- **Yleiskustannukset (overhead):** noin 250 000 €

Rahoitus kohdistuu erityisesti infrastruktuurin kehittämiseen, uusien analyysi- ja palvelukokonaisuuksien käyttöönottoon sekä kansallisen koordinaation vahvistamiseen.

Hanke toteutetaan osana kansallista BBMRI.fi-infrastruktuuria yhteistyössä biopankkien, yliopistojen, hyvinvointialueiden sekä tutkimus- ja yritystoimijoiden kanssa. Toteutus perustuu hajautettuun mutta koordinoituun toimintamalliin, jossa eri toimijat vastaavat omista osaamisalueistaan.

Hankkeessa on 30% omavastuu osuus joka katetaan biopankki tiimin omalla työpanoksella ja yleiskustannus osuuden rahoituksella. Hankkeen toteuttaminen ei aiheuta lisäkustannuksia hyvinvointialueelle, ja kehitetyt palvelut integroidaan osaksi biopankkien pysyvää toimintaa hankekauden jälkeen.

Vastuualuejohtaja, terveydenhuollon palvelut

Päätös

Päätän, että Keski-Suomen hyvinvointialue osallistuu 2026 Yhteiskäyttöiset tutkimusinfrastruktuurit: innovaatioita ja kunnianhimoista T&K-toimintaa vauhdittavat kansalliset tutkimusinfrastruktuurit- hakuun selostuksessa kuvatulla tavalla ja laajuudessa.

Frantsila Titta
Vastuualuejohtaja, terveydenhuollon palvelut

Tämä päätös on sähköisesti allekirjoitettu
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Aluehallitus, Petri Kivinen, Kati Kinnunen, Anu Pihl, Simo Reipas

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen voi hakea muutosta oikaisuvaatimuksena seuraavalta viranomaiselta:

Keski-Suomen hyvinvointialue
Aluehallitus
Vehkakatu 1
40700 Jyväskylä
kirjaamo@hyvaks.fi

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) tai hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä yllä mainitulle viranomaiselle 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi asianosaiselle sähköisenä viestinä hänen suostumuksellaan, katsotaan asiakirja annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäväksi Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuille.

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan.

Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Oikaisuvaatimuksen muoto, sisältö ja liitteet

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- muutosvaatimuksen perusteet.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin sen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikaisuvaatimus on sen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittaja, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite sekä puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava yllä mainitulle valitusviranomaiselle hyvinvointialueen kirjaamon aukioloaikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla.

Lisätietoja

Päätös on lainvoimainen oikaisuvaatimusajan jälkeen, ellei siihen ole haettu muutosta eikä sitä ole otettu ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.